ఆర్పేసిన దీపము

శ్రీ ఆచంట జానకిరామ్

మాధవరావుకి కళాశాలలో ఏ దేశం అందమైన దృశ్యం కనిపిస్తే వెంటనే తన రంగులూ, కుంచెలూ తీసుకొని ఆ దృశ్యాన్ని కాగితంపైకి ఎక్కించేదాకా తోచదు అతనికి. ఆ వేళ ఎన్ని పనులున్నా సరే కొంప మునిగిపోతున్నా సరే. ఆ బొమ్మ వేయడం పనిలో పూర్తిగా నిమగ్నుడైపోతాడు. లలిత అతని భార్య. పేరుకు తగట్టు అతి లలితంగా వుంటుంది ఆమె. మాధవరావు తండ్రి చాలా ఆస్తి పెద్ద జమీనూ తన యిద్దరి కొడుకులకూ భాగ్యమూ ఇచ్చి వెళ్ళాడు. మాధవరావు కుటుంబం కంటే భాగ్యవంతులు లలిత పుట్టింటివారు. ఆ మాట మరచిపోరు లలిత భర్త అయిన మాధవరావును గాని, అత్తగారైన లీలావతమ్మగారిని గాని. "మాధవరావు అలహాబాద్‌లో "ఈస్థటిక్స్" లో డాక్టరు బిరుదు పొంది ఇప్పుడు ఇంటి వద్దే ఉన్నాడు" తనూ తనవు సకాలూ ఎంతో ఆస్తి ఉన్నా తన జీవితంలో ఏమో లేకున్నా లలితలో వెలితి ఉన్నది.

లలిత కాపరానికి వచ్చిన వేళలోనే ఆమె మామగారు సూర్యారావు గారు గుండెపోటువల్ల హఠాత్తుగా మరణించారు. పోతూ, పోతూ సూర్యారావు గారు మాధవరావును తనవద్ద కూర్చోపెట్టుకుని [illegible] అన్నారు. "లలితను సరిగా చూసుకో. ఆమెగొప్ప ఇంటిబిడ్డ. ఆమెకు ఏ లోపం రానియ్యకు" అని "మీరు వేరే చెప్పాలా నాన్నా! లలిత నాకు దేవతవంటిది." అన్నాడు కొడుకు.

కాని, తండ్రి అంత గట్టిగా ఆదేశించవలసిన అవసరం లేనేలేదు. లలిత అంటే పంచప్రాణాలూ మాధవరావుకు. ఏడేళ్ళ క్రితం, పెళ్ళి చూపులప్పుడు, అతడు పడ్డ ఆవేశం ఇప్పటికీ జ్ఞాపకం చేసికొంటూ ఉంటాడు మాధవరావు. "పోత పోసిన బంగారపు బొమ్మలా ఉండే ఈమె నన్ను ఒకవేళ నిరాకరిస్తుందేమో? అని భయపడ్డాడతను. కాని, అతను బెంగపడవలసిన అవసరమే లేదు. ఓరచూపుగా అతనిని చూచి మరుక్షణమే లలిత అతనిని తన భర్తగా స్వీకరించింది ఆమె. తరువాత జరిగిన

[illegible] కేవలం లోక వ్యవహారార్థమే. ఒక్కగానొక్క కుమార్తె అయిన ఆమెకు పుట్టింటివారే లోపమూ చేయలేదు. కోరినంత సారెతో ఆమె అత్తవారింటికి వచ్చింది. అత్తవారి వేపు నుంచి ఆస్తి ఉన్నందున ఆమె అందానికి తగ్గ సంపదతోనూ నిరంతరమూ తననే వెంటాడుతూన్న భర్త అనురాగంతోనూ హాయిగా కాపురం చేస్తోంది. కాని, తాను ముఖ్యమనుకున్న కొన్ని విషయాలు భర్త అంత ముఖ్యం కాదనుకోవడము ఆమెను కించపరుస్తుంది. అప్పుడప్పుడు.

పెట్టొచ్చిన ఈ బొమ్మను వెయ్యనంపిచ్చే మాధవరావును ఆమెకు అప్పుడప్పుడు దూరం చెయ్యసాగింది. మొదట కొన్నాళ్ళు ఆమెకూడా నదీ తీరం వేపూ, వారి పొలాలకేసీ అతనితో కూడా వెళ్ళేది. ఆమె తన సరసను కూర్చుండగా బొమ్మ పూర్తి చెయ్యడం అతనికెంతో ఆనందంగా ఉండేది. కాని, ఇంటి పనుల మూలానా అత్తగారు ఒకర్తే ఉంటుందనే భావనవల్లా క్రమంగా తను భర్తతో ఆయా పనులకు వెళ్ళడం మానేసింది లలిత ఆడీ కూడా, ఏ సెలవలకు స్వగ్రామం వస్తూన్న ఆమె మరిది మోహనరావు తన ఊసులవాడు — చిలిపితనంగా "వదినా! రాకరాక నేను ఊళ్ళోకి వచ్చాను. నన్ను విడిచి వెళతావా!" అంటూ కొత్త పెళ్ళితనంగానూ కొత్త వింతమైన బాధలోనూ అంటూ ఉండేవాడు. మాధవరావు ఒంటరిగానే వెళ్ళిపోయేవాడు.

*

ఒక వేసవికి ఆ కుటుంబమంతా ఇలు నమ్మిన నౌకర్లకు వదిలి, ఊటీవెళ్లారు వారంతా. లీలావతమ్మగారికి ఏ ఊరైనా ఒకటే! ఆమే, ఆమె రామకోటీతో సరిపోయేది. ఆమెకు రోజంతా మోహన్ రావు ఎమ్. ఏ. పరీక్షవ్రాసి వచ్చాడు; పాసవుతాననే ధైర్యంతోనే ఉన్నాడు.

ఒకరోజు, అతని అన్నగారల్లా కుంచెలూ రంగులపెట్టె తీసికొని వెళుతూ వెళుతూ లలితవేపు చూస్తూ "నువ్వు వస్తావా, ఇక్కడ సూర్యాస్తమయ దృశ్యం చాలా బాగుంటుంది." అంటే లలిత ముందుకు అడుగు వెయ్యబోయింది. కాని, ఏదో నవల చదువుతూన్న మోహనరావు పుస్తకం క్రింద బెట్టి, ఆమెకేసి అదో మోస్తరుగా చూసే సరికి, ఆమె తలవంచుకు భర్తతో అన్నది: "మీరు వెళ్ళరండి; నేనూ మోహనూ చదరంగం ఆడుకుంటాము కాసేపు" అని, ఉండి పోయేది. మోహన్ పుస్తకంలో తలదాచుకున్నాడు. మాధవరావు, చిరునవ్వు నవ్వుతూ, "సన్ సైట్ వ్యూ" వేపు నడక సాగించారు.

ప్రక్క గదిలో రామకోటి వ్రాస్తూ వింటూ ఈ మాటలన్నీ విన్న లీలావతమ్మ కోడలితో అన్నది: నువ్వి అబ్బాయితో కూడా వెళ్ళలేకపోయావా? ఏదో చదువుకుంటున్నాడుగా మోహన్" అని.

ఒక క్షణం ఆలోచించి లలిత అత్తగారితో అన్నది; నిజమే అత్తయ్యా! నేను వారితో వెళ్ళవలసింది పొరపాటే" అని.

మోహన్ మొహం చిట్లించుకున్నాడు.

మరు నిమిషాన అతను లేచివెళ్లి చదరంగపు పెట్టె తెచ్చి దంతపు బొమ్మలను బల్లపై సర్ది "పదిమి! మూడేమూడు ఆటలు. ఎవరు గెలుస్తారో పందెము!" ఉన్నాడు చిలిపిగా.

కొంత ఇష్టంలేక, కొంత ఇష్టంతో ఆమె అతనితో ఆడింది. ఆటలో వాలు గజుదు పర్యాయాలు వసారాలోనుంచివచ్చే గాలికి ఆమె పయట కొంత తొలగింది. మోహనరావు కళ్ళు చదరంగపు బల్ల నుంచి ఆమె వైపు ప్రసరించడము గమనించి ఆమె ప్రతిసారీ వెంటనే పైట సర్దుకునేది. అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోవా లనిపించింది ఆమెకు. కానీ ఏదో తెలియని ఆకర్షణ ఆమెను అక్కడే బంధించి వేసింది. కాని మూడవ ఆట కానుగెలి "ఈ వాళకు చాలు! అత్తయ్య ఒకర్తే వున్నారు నేను లోపలికి వెళతాను" అం మెరుపులా మాయమైంది.

మోహనరావు కొంత ఆశాభంగంతో తిరిగి తన పుస్తకంలో నిమగ్నమ

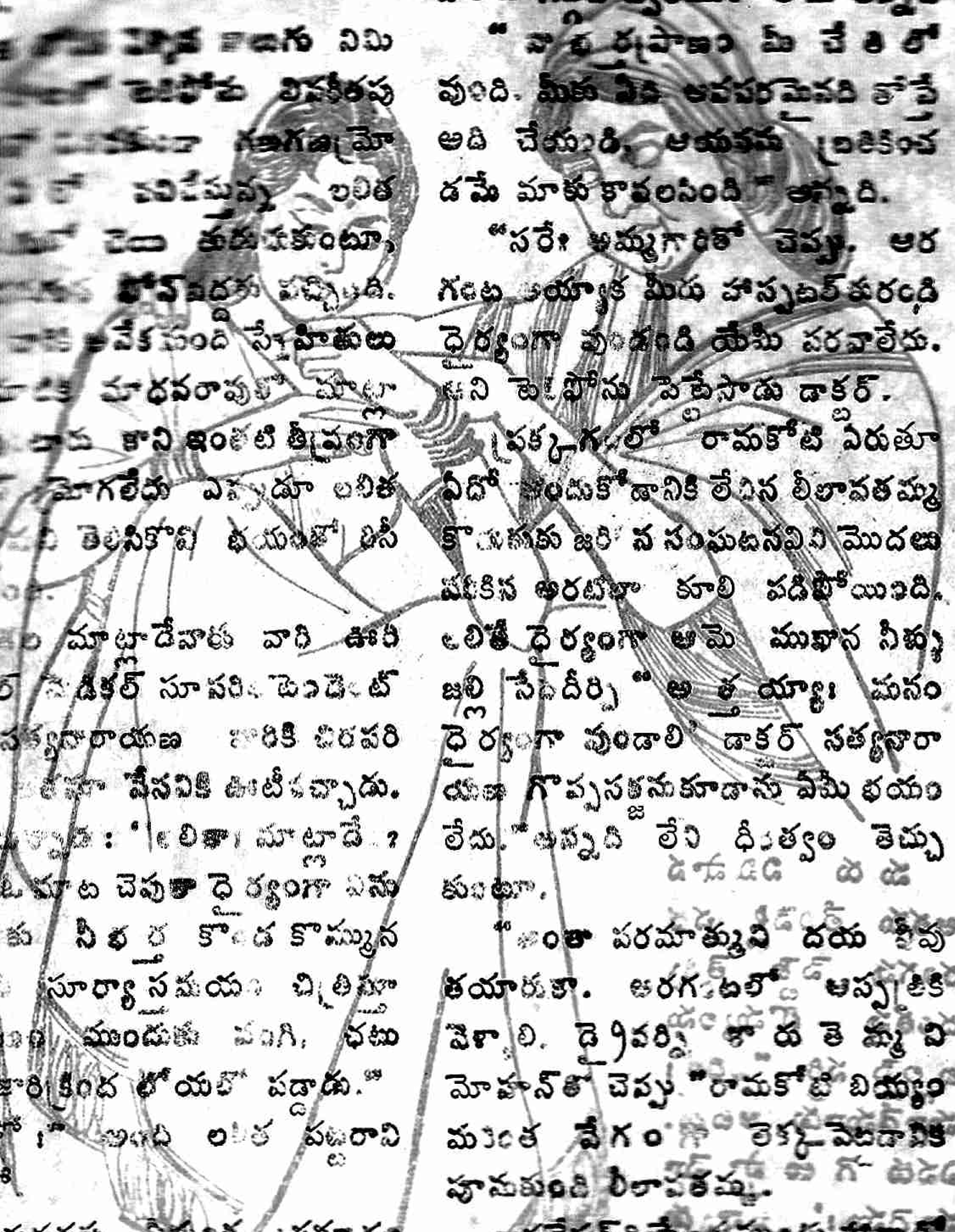

...య్యాక.

[illegible] వెళ్ళిన కొడుకు నిమి[illegible] తిరిగిరాకపోవటం విపరీతపు [illegible] గాబరాగా వుందేమో [illegible] ఏడుస్తున్న లలిత [illegible] వెంట తుడుచుకుంటూ, [illegible] ఫోన్ దగ్గరకు వచ్చింది. [illegible] అనేకసార్లు స్నేహితులు [illegible] మాధవరావుతో మాట్లాడుతూ వుంటుంది కాని ఇంతటి తీవ్రంగా [illegible] మోగలేదు ఎప్పుడూ లలిత [illegible] తెలుసుకోవాలని భయంతో రిసీవర్ తీసింది.

అవతల మాట్లాడేవారు వారి ఊరి హాస్పిటల్ మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ మేజర్ సత్యనారాయణ గారికి చిరపరిచితుడు. [illegible] చేసినికి చిటికీ వచ్చాడు. అతనంటున్నాడు: "లలితా! మాట్లాడేది? లలితా! ఓ మాట చెపుతా ధైర్యంగా విను. భయపడకు. నీ భర్త కొండ కొమ్మన కూర్చొని సూర్యాస్తమయం చిత్రిస్తూ ఒక్కసారిగా ముందుకు వంగి, చటుక్కున జారి క్రింద లోయలో పడ్డాడు."

"హా!" అంది లలిత పట్టరాని భయంతో.

"భయపడకు – విపరీత ప్రమాదం కాదు. దగ్గరనే వున్న ఆఫీసర్స్ క్లబ్ లో వచ్చి [illegible] చూస్తూ [illegible] రమూ [illegible] వెళ్ళి [illegible] దీశారు స్పృహ తప్పింది. [illegible] నేను వెంటనే అంబులెన్స్ తెప్పించి [illegible] హాస్పిటల్ కు తీసుకువచ్చాము. కొంచెం సేపటో ఎమర్జెన్సీ ఆపరేషన్ చేస్తాము నీకు అభ్యంతరము లేదని చెప్పు

వాళ్ళు"– గద్గద స్వరముతో ఆమె అన్నది

"వాళ్ళ ప్రాణాలు మీ చేతిలో వుంది. మీకు ఏది అవసరమైనది తోస్తే అది చేయండి. ఆయనను బ్రతికించడమే మాకు కావలసింది" అన్నది.

"సరే! అమ్మగారితో చెప్పు. అరగంట అయ్యాక మీరు హాస్పిటల్ కు రండి. ధైర్యంగా వుండండి ఏమీ పరవాలేదు." అని టెలిఫోను పెట్టేసాడు డాక్టర్.

ప్రక్కగదిలో రామకోటి ఏరుతూ ఏదో అందుకోడానికి లేచిన లీలావతమ్మ కొడుకుకు జరిగిన సంఘటనవిని మొదలు నరికిన అరటిలా కూలి పడిపోయింది.

లలిత ధైర్యంగా ఆమె ముఖాన నీళ్ళు జల్లి సేదదీర్చి "అత్తయ్యా! మనం ధైర్యంగా వుండాలి. డాక్టర్ సత్యనారాయణ గొప్పసర్జను కూడాను ఏమీ భయం లేదు." అన్నది లేని ధీమాత్వం తెచ్చుకుంటూ.

"అంతా పరమాత్ముని దయ. త్వరగా తయారుకా. అరగంటలో ఆస్పత్రికి వెళ్ళాలి. డ్రైవర్ని కారు తెమ్మని మోహన్ తో చెప్పు." రామకోటి బియ్యం మరింత వేగంగా లెక్కపెట్టడానికి పూనుకుంది లీలావతమ్మ.

ఆపరేషన్ థియేటరుముందు హాలులో ఆతృతతో వేచివున్నవారి వరకు, వచ్చాడు సర్జన్ సత్యనారాయణ. అతని ముఖంలో చిరునవ్వుచూచి వారు కాస్త ధైర్యాన్ని పొందారు. అతనన్నాడు [illegible] లీలావతమ్మగారికో [illegible] ఏమీ పరవా లేదు ఇప్పుడు మత్తులో వున్నాడు. మీరు వెళ్ళి చూడవచ్చు. కాని పలకరించకండి"

అవి లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు.

విశ్వేశ్వ[illegible] భర్తముఖం కేసి చూసింది లలిత. సూర్యాస్తమయ దృశ్యపు గంభీరత, అతి ప్రశాంతత అతని ముఖంలో కనిపిస్తున్నాయి. అతను ఏవో కలలు గంటున్నాడు. అతని ముఖాన చిరునవ్వు చూసి లీలావతమ్మ ధైర్యం తెచ్చుకుంది. మోహనా [illegible] తనను [illegible] చిన భయాన్ని [illegible] గొట్టుకున్నారు. [illegible] ఆదేశం ప్రకారం [illegible] చేశారు.

"[illegible] [illegible] అయ్యింది. [illegible] టాను" [illegible] పర్వస్ పత్యనారాయణ.

మాధవరావు [illegible] యింటికి [illegible] భారీ ఎత్తున [illegible] [illegible] ఊటీలో [illegible]

వారంతా తమ తమ ఉత్సాహాన్ని ప్రయాణ మయ్యారు. రైలులో [illegible] పరిస్థితిలో కూర్చున్న మాధవరావును [illegible] ఉత్సాహంతో పలకరించింది లీలావతమ్మ [illegible] అవి [illegible] [illegible] చెప్పే [illegible] మైతో [illegible].

లీలావతమ్మ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ప్రయాణ [illegible] [illegible] [illegible] బెంగగా [illegible] నేను [illegible] తగ్గవారము

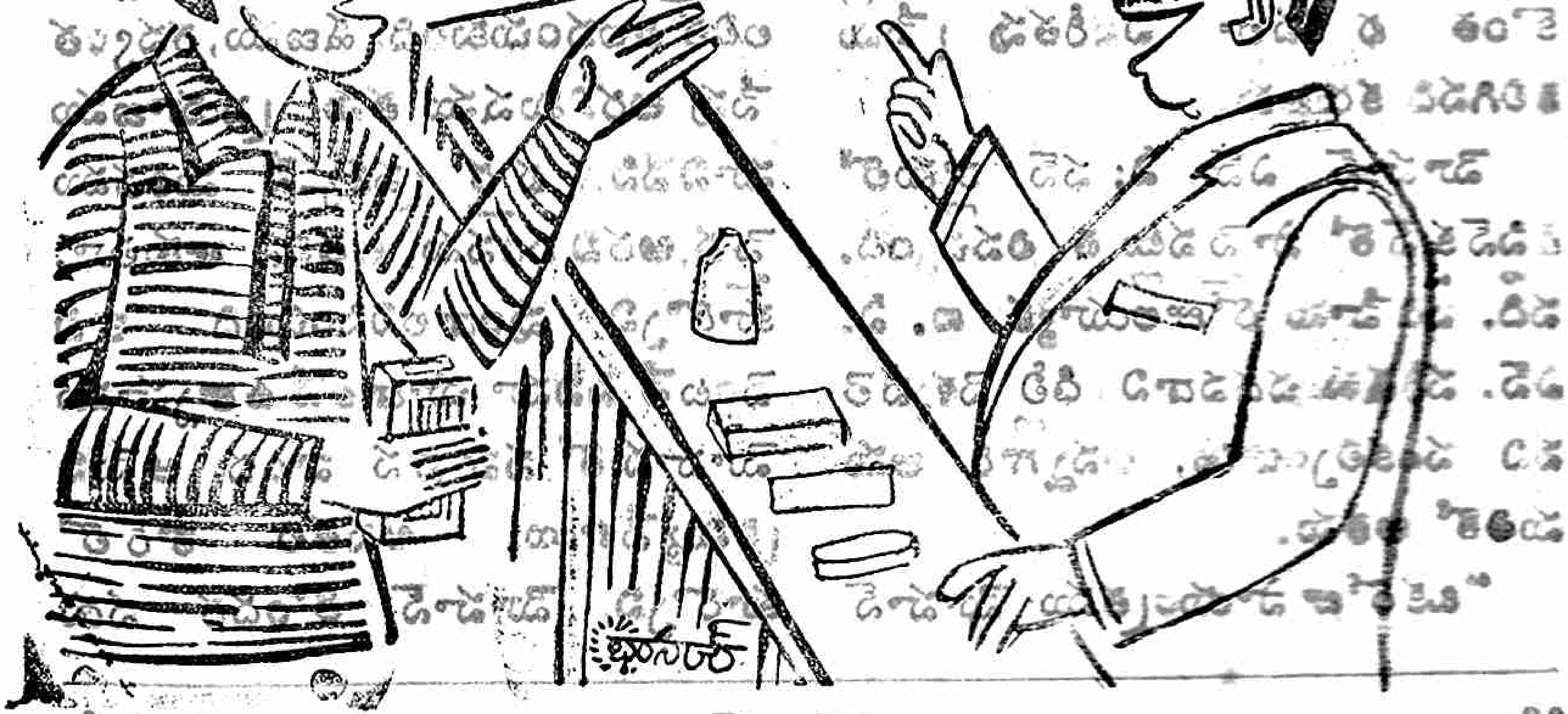

గావు. ఇంకొకమాట ఈ సంగతి ఎవరికి తెలియకూడదు" అని సర్జన్ అంటూ వుండగా లీలావతమ్మ రైలుపెట్టెలోకి వెళ్ళిపోయింది. రైలు కదిలింది.

మాధవరావు రోజుకు రెండు పర్యాయాలు తేప చేతికర్ర ఆధారంగా అటు ఇటూ కాస నడవవా చాలా సేపు మంచము మీదనో పడక కుర్చీలోనో వుండిపోవాలని శిరేశిందాడు సర్జన్ సత్యనారాయణ. అప్పుడప్పుడు అపరేషన్ చేసిన చోట భరింపరాని నొప్పి కలిగితే ఒకమాత్ర వెయ్యమనీ రాత్రి సుఖనిద్ర పొందటానికి రెండు మాత్రలు మాత్రం వెయ్యమని సర్జన్ చెప్పాడు. సర్జను లలితా లీలావతమ్మ కొడుకును కనిపెట్టి వున్నా సకలోపచారములూ నర్సు కరుణావతి అన్నీ ఎంతో శ్రద్ధగా చూసేది. పడక కుర్చీ ఆడంగా ఓ బల్లవేసారు దానిపైన శ్రమలేకుండానే ఏవేవో బొమ్మలు వేస్తూ కాలము పుచ్చేవాడు మాధవరావు బొమ్మ అతను అనుకున్నట్లు వస్తే అతను పొందే ఆనందాన్ని చూచి ముగ్ధురాలై పోయేది కరుణ. క్రమంగా అతనంటే కొంత జాలివల్ల కొంత భక్తివల్లా విపరీతపు ప్రేమ కలిగినది కరుణకు.

మోహన్ ఎమ్. ఏ; ఫస్ట్ క్లాసులో డిస్టింక్షన్‌తో పాసైనట్లు తంతివచ్చింది. పది, పదిహేను రోజులయ్యాక ఐ. ఏ. ఎస్. పరీక్షకు చదవడానికి ఢిల్లీ వెళ్ళవలెనని సంకల్పించాడు, అన్నగారి అనుమతితో అతను.

"ఒకరోజు సాయంత్రము మోహన్ తల్లి వద్దకు అమితోత్సాహముతో వచ్చి అమ్మా! సికింద్రాబాద్‌లో ఒక థియేటర్‌లో గొప్ప సినీమా చూపిస్తారు— బర్నార్డ్‌షా అనే గొప్ప ఇంగ్లీష్ రచయిత నాటకం ఆధారంగా తీసిన సంగీత చిత్రము "మై ఫేర్ లేడీ" అని సంగీతము చాలా బాగుంది. ఇప్పుడు తప్పితే వాటు చూడడానికి ఇక అవకాశం వుండదు. మన కారులో వెళ్ళివస్తాము." అన్నాడు.

"సినీమా ఏమంత భాగ్యము! నాకో వేరే చెప్పాలా? వెళ్ళిరా నాయనా" అంది వెంటనే తల్లి.

మోహన్ ఒక్క నిముషము తటపటాయించి తల్లితో అన్నాడు, "వదినె కూడా నాతో వస్తుంది. ఆమె సినీమా చూసి కొన్ని నెలలైందనుకుంటాను" అన్నాడు.

అతడు తలపైకెత్తి ఆమె దివ్యమంగళ విగ్రహాన్ని కన్నులారా చూస్తూ కుంచె బల్లపై పెట్టి చేయిచాచి ఆమె కుడి చేతినందిపుచ్చుకున్నాడు. ఆమె ముంజేతి బంగారు గాజులను సవరిస్తూ, ఆమె ముఖంకేసి చూస్తూ "వెళ్ళిరా! లలితా. నాకేమైనా కావలిస్తే కరుణ చూస్తుందిలే! అని చిరునవ్వు నవ్వాడు. లలిత తలవంచుకుంది. క్షణము, రవ్వంత సేపు అరనిమిషము తన ప్రయాణము మానివేసి, భర్త ప్రక్కనే మంచము పైన, అతని సరసను, అతనిని తాకుతూ, కూర్చొని వుండాలనిపించింది కాని వెంటనే సినీమా చూడాలనే ఉత్సాహము మోహనుతో సహవాస వాంఛ ఆమెని క్రమ్మివేశాయి. అవతల కారులో కూర్చొని, మోహన్ తొందర పడు

తున్నాడని ఆమెకు తెలుసు. తన చేతి లోని ఖర్చీఫ్ చేతిని గట్టిగా పట్టి సర్దుకొని వెనుదిరిగి గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది.

కుర్చీలో కూర్చొని మళ్ళీ తన రంగుల కలల ప్రపంచంలో మునిగిపోయాడు మాధవ రావు. తాను దేవతా స్వరూపిణిగా భావించే ఆమె స్వరూపమే అతని కన్నుల ఎదుట మనోవీధిలో మసలింది ఎంతో సేపు.

వారిద్దరూ సినిమా చూశారు. వెండి తెరపైన నటించే బొమ్మలను అద్భుత మైన ఆ సంగీతాన్ని వింటూ లలిత అను భవిస్తున్న ఆనందాన్ని ఆమె ప్రకటి స్తున్న ఉత్సాహాన్ని గుర్తించాడు మోహన్ - సినిమా చూస్తున్నట్టు నటి స్తున్నా అంతసేపు ఆమెవైపే అతని దృక్కులు ప్రసరిస్తున్నాయి. ఇది ఆమె గ్రహించకపోలేదు. కాని, గ్రహించినట్టు పైకి తెలియనియ్యలేదు. సినిమా ఐపో యాక థియేటర్‌కు అల్లంతదూరానవున్న ప్రిన్స్ హోటల్‌కు వెళ్ళారు వారు ఐస్ క్రీమ్ కోసమని. అందరిలో హాలులో కూర్చోక వేరే గదిలోకి తప్పించుకున్నారు అక్కడ ముందుగానే మోహన్ వారి కోసం ఏర్పాటుచేసిన ఆ గదిలో కొంత సేపు విశ్రమించి మరి ఇంటికి వెళ్ళారు.

ఇల్లు చేరాక లలిత గబగబ తన గదిలోకి వెళ్ళింది. అతను మంచమ్మీద పరుండి సన్నని దీపపు వెలుగులో కరుణ యిచ్చిన మత్తుమందు పుణ్యాన హాయిగా నిద్రిస్తున్నాడు. ఏదో అందమైన కలకంటు న్న అతని ముఖాన చిరునవ్వు తాండవి స్తోంది. చటుక్కున వెళ్ళి అతనిమదట ముద్దు పెట్టుకోవాలనే తీవ్రవాంఛ కలి గింది ఆమెకు. కాని, వెంటనే తనకోరిక నరికట్టుకొని తనగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది ఆమె.

ఒకరోజు సాయంత్రం చీకటి పడ్డాక మాధవరావు గదిలో కూర్చొని రేడియో వింటోంది, ఆమె. కరుణ ఏదో పనిమీద క్లినిక్కి వెళ్ళింది. మాధవరావు మంచ ముపై పరుండి వూరికే కన్నులుమూసి కొని వున్నాడు.

రేడియోలో ఏదో గాయకుడు ఎంతో జాలిగొలిపే కంఠస్వరంతో గానముచేస్తు న్నాడు, లలిత సంగీతము :

పైడి పాత్రల పన్నీరంతా ఆవిరియై ఆకసమంటెను గంధపు గిన్నెలో మంచి గంధము ఎండి బీటలువారెను ఎన్నాళ్ళ వృధా నిరీక్షణ? యువతీ! ఎన్నాళ్ళీ తీరని ఎడబాటు? వాడిన పుష్పమాలిక వాసనతో నిగడి ఉండెను.

పికము విరహానలమున నా హృది మండెను

జవరాలా! నీ యౌవన మంతయు నీటివలె వంతతో అందని ప్రియుని కు హరించెనా!

తీరని కోరికతో, తొయ్యలీ! నీ సోయగమంతా అడవిని కాసిన వెన్నెల ఏనా!!

పాట వింటూవున్న లలిత దుఃఖము నాపుకో లేకపోయింది. ఆమె కన్నుల వెంట బొటబొట కన్నీరు కారింది. అప్ర యత్నంగా ఓరవెప్ప జారింది. అర్ధ నిమీలిత నేత్రుడైన అతడు నిద్రిస్తు న్నట్టువున్నాడు కాని అతనువెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు. ఆ ఏడుపు

మాత్రము రేడియో ధ్వనిలో ఆమెకు వినిపించలేదు.

ఇంతలో రొప్పుతుంటూ మోహన్ వారి గదిలోకి వచ్చాడు. తొందర తొందరగా అమితోత్సాహంతో అన్నాడు: "నాకు ఐ. ఏ. ఎస్. కోర్సులో సీట్ వచ్చింది. రేపే ఢిల్లీ ప్రయాణము" అని.

లలిత ముఖం అటు త్రిప్పుకొని పైట కొంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుంటోంది.

చెంతనున్న నేప్కిన్‌తో ముఖమును కప్పుకున్నాడు మాధవరావు.

ఒక్క క్షణం. అని అక్కడనుంచి వెళ్లిపోయాడు మోహన్.

◆ ◆

మోహన్ వెళ్ళిపోయాక ఏమీ తోచనట్లు అనేక సార్లు ఇల్లంతా గాలించింది ఏదో ఆటవస్తువును పోగొట్టుకున్న చిన్నపిల్లలా లలిత, ఆమె వాలకమూ తేజో విహీనమైనది. తను చేయవలసిన పనులు కూడా పూర్తిగా కట్టకే వదలివేసింది ఆమె. ఎప్పుడో కాని అతని గదిలోకి వెళ్ళేది కాదు. అతడున్నా తన చిత్రకళలో పూర్తిగా నిమగ్నుడయిపోయాడు.

ఒకరోజున ఉదయాననే స్నానంచేసి పలుచని వెంకటగిరి చీరను వదులుగా చుట్టబెట్టుకుని బాత్‌రూమ్‌నుంచి వస్తున్న లలితను చూచించి హఠాత్తుగా అత్తగారు లీలావతమ్మ నిర్ఘాంతపోయింది. లలిత చీరను మరింత దగ్గరగా సర్దుకుంటూ చప్పున తన గదిలోనికి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రోజు శనివారం కరుణకు సెలవు ఆ రాత్రి సాయంత్రమే వెళుతూ వెళుతూ లీలావతమ్మగారితో : "అమ్మా నే వెళుతున్నా. ఆయనకు కావలసినదంతా మీరు చూచుకుంటారుగదూ ఈ ఒకరాత్రికి. నిద్రమందు ప్రక్కనే చిన్న బల్ల సొరుగులో వుంది. ఇక నే వెళ్ళనా" అన్నది. రామకోటి లెక్కిస్తున్న లీలావతమ్మ సరే అని తలవూపింది.

◆ ◆

మరునాడు ఉదయం కిటికీ తెరలను ఒత్తిగించడానికి మాధవరావు గదిలోకి వెళ్ళిన సేవకునికి మాధవరావు యింకా నిద్రిస్తున్నట్లు తోచింది. అతనికి ఆశ్చర్యమేసింది. రోజూ అతి వేకువనే మేల్కొని తన గదిలోకి వచ్చిన పాండయ్యను తనకు టీ తెమ్మని చెప్పే అలవాటు అయ్యగారికి. ఈ రోజు యింకా నిద్రిస్తూండడము అతనికి వింతగా తోచింది. ఇంతలో కరుణకూడా గదిలోకి వచ్చింది. చప్పున తన గోడలకు తగిల్చిన వర్క్ డ్రస్సులను వేసికొని మాధవరావు వేపు వెళ్ళింది ఆమె. అతడిలా యింకా నిద్రిస్తూండడము ఆమెకు ఆశ్చర్యమేసింది. తొందర తొందరగా మాధవరావును చేరి అతని ఫాలభాగమున చేయి వేసింది. మంచుకంటె చల్లగా వుంది అతని నుదురు. వెంటనే నాడి చూసింది ఎక్కడా నాడి దొరకలేదు. కరుణ ఒళ్లు వణికిపోయింది. ఎలా చేయకలిగిందో వణికే చేతులతోనే సర్జన్ సత్యనారాయణకు ఫోన్ చేసింది. సర్జన్ అన్నారు "ఏమయింది. ఇప్పుడే రావాలా!" అని.

కరుణ అన్నది వణికే గొంతుకతో గట్టిగా "అవును డాక్టర్ ప్రమాదం సంభవించింది. నిమిషాలమీద రావాలి!"

ు,

గబగబ లీలావతమ్మ వద్దకు వెళ్ళి "అవమునిగిపోయింది! మీ అబ్బాయి గదిలోకి ఒకసారి రండి అని త్రోవ చూపింది.

ఈ హడావుడి విని లలిత ఆగదిలోకి వచ్చింది. భర్తను కదిలించింది. ఎంత కదిల్చినా లేవని అతనిని చూచి కుప్ప కూలినట్లు నేలమీద వాలిపోయింది ఆమె.

ఇంతలో సర్జన్ సత్యనారాయణ వచ్చాడు. రోగిని పరీక్షించాడు. కను రెప్పలను పైకి త్రోసిచూశాడు.

కొంచెము అవతలగా నుంచున్న లీలావతమ్మగారితో అన్నాడు: "ఇక లాభము లేదు అంతా అయిపోయింది. అర్ధరాత్రి నిద్రలోనే ప్రాణంపోయి వుంటుంది, అని, ప్రక్కనే బల్ల సొరుగులో వున్న మందు సీసాను తీసిచూశాడు. ఎన్నో మాత్రలుండవలసిన సీసా ఖాళీగావుంది.

సర్జన్ నర్సువైపు చూశాడు. "నిన్న శనివారం, నాకు సెలవు రోజు-సాయంత్రమే వెళ్ళిపోయాను ఇంటికి నేను. మందెవరిచ్చారో!" అన్నది కరుణ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ.

ఇంతలో మూర్ఛనుండి తనకు తానే తేరుకొని లలిత నర్సు వైపు వర్ణింప నలవి కాని దీన భావంతో చూస్తూ అతనిని అర్థించింది. "నా భర్తను బ్రతికింపరా! నా కింతటి శిక్ష!!" అన్నది.

కరుణ ఆమెకేసి విస్మయపడుతూ అన్నది:

"ఆ సీసా ఎవరు ఖాళీ చేశారో నాకు తెలుసు!" అని, ఏమో అనబోయింది. ఆమె నోరు బలవంతాన మూసింది లీలావతమ్మ.

తనపై మోపిన దోషారోపణను విని తన దుఃఖాన్ని మరచిపోయి తోక త్రొక్కిన పాములా బుసకొడుతూ లలిత అన్నది. "నేనా! నేనా!! నా భర్తను; నేనా!! .... నాకెప్పుడో తెలుసు నీ వతనిని ప్రేమిస్తున్నావని ఆ ప్రేమవల్ల నీమతి చలించింది. నేనా హంతకురాలిని!" అని గద్దించింది.

కరుణ పెదపెట్టున ఏడిచింది సప్త సముద్రాలూ ఏకమైనట్లు రోదించింది ఆమె. ఆమెను కౌగిలిలోకి తీసుకుని ఆ గదినుండి అవతలకు తీసుకపోయింది లీలావతమ్మ.

ఈ లోకాన్ని విడిచివెళ్ళిన భర్త దేహముపై వాలిపోయింది లలిత.

* *

ఈ కేసు చూస్తున్న సర్జన్ సత్యనారాయణ యధావిధిగా తన రిపోర్టు తయారుచేస్తున్నాడు. అంతవరకు మతి చలించిన కరుణ యిప్పుడు ధైర్యాలయి డాక్టర్‌తో లలిత గురించి తనకు తెలిసినది సర్వమూ చెప్పివేసినది. లలితా మోహనులు సినిమాకు వెళ్ళడము తరువాత ప్రిన్సుహోటల్‌లో ఆగడమూ, ఆ తర్వాత దినదినమూ వారి ప్రవర్తన కుశాగ్రబుద్ధిగల ఆమె కనిపెట్టింది. ఆమెకు మాధవరావు ఒట్టి జాలికాదు, ప్రేమ, భక్తి, అనికూడా, సర్జను తెలుసుకున్నాడు. కాని లలిత యిటువంటి ఘోరానికి ఒడికడుతుందా అని ఆయన అనుకోలేకపోయాడు. అయినా కరుణ చెప్పిన దానినిబట్టి సూచనలన్నీ లలితే హంతకు

...వ్యాధి లక్షణాలను నిరూపిస్తున్నాయి. అతనికి ఏమి చేయాలో తోచలేదు. కాని, డాక్టరు సర్టిఫికెట్ ఇవ్వక తప్పదు. అందుచేత కాగితము తీసి ఇలా వ్రాశాడు:

"రోగి మరణించిన కారణము అనుమానాస్పదముగా ఉన్నది. వివరములు సరిగా తెలియుటలేదు. ఈ కేసు పోలీసు విచారించవలసినదేమో" అని వ్రాసి ఇవతలకు రాబోతున్నాడు.

ఇంతలో, లీలావతమ్మగారు గదిలోకి వచ్చి అతని ఎదుట నిలబడి "సత్యనారాయణా! ఒకసారి నా గదిలోకి వస్తావా" అన్నది. ఆమె ముఖాన ఎటువంటి దుఃఖచ్ఛాయలూ లేవు నిర్వికారంగా ఉన్నది. ఆమె [illegible] వర్చస్సు [illegible] ఆమె గదిలోకి నడిచాడు.

తలుపులు దగ్గరగా వేసి గడియ పెట్టి వచ్చి డాక్టరును కూర్చోమని ఎదుట తాను కూర్చుని ఇలా చెప్ప సాగింది లీలావతమ్మ.

"నీకు తెలియదు [illegible] నా బిడ్డను కొడుకులు ఇద్దరూ నాకు ప్రేమపాత్రులే. ఇద్దరినీ సమముగా ప్రేమిస్తాను. నేను కాని, విధి వారికి శత్రువయింది. ఆ పూటే [illegible] ఎల్లా [illegible] జీవితము ఎక్కువ చెప్పి నిన్ను బాధించను. మాధవుడు లలితను భార్యగా భావించలేదు. ఆమె మూర్తీభవించిన దేవత అనుకున్నాడు మనస్ఫూర్తిగా. అతను ఆరాధించిన అనిర్వచనీయ [illegible] ఆమె దేవతా స్వరూపిణిగా రాణించింది. అతడు తన మనసులో నిలుపుకొన్న ఆ కనక విగ్రహానికి కాలిగోరు అయినా మన్నిక కనిపిస్తే అతడు సహించలేడు. అతని మనసు విరిగితే నేను భరించలేను. అదీకాకుండా [illegible] లేదని [illegible] అన్నది. "అబ్బాయీ! ఇంతకు ఈ ముసలిది ఎక్కువ చెప్పలేను. ఇంకో, లలితకు మూడో నెల. చిన్న ఉదయం తెలిసింది నాకు. ఆమె [illegible] పాడలేక పోయాము నేను. కాని, ఆమెను నిందించను. ఆ మాత్ర ఇచ్చినది నేను. తల్లిని కాబట్టి నేనే నిన్ను ఈ మాత్ర ఇచ్చి ఆలోచింపక మింగివేశాడు మా మాధవుడు. ఆ తేజస్సును లౌకికమైన [illegible] వచ్చినది నేను ఉపసంహరించుకున్నది నేను. నిజము తెలియవచ్చాక మనసు విరిగిన మాధవుని మానసిక వ్యధను భరించలేదని ఈ పని చేశాను. అతని [illegible] లలిత లావణ్య స్వరూపాన్ని చూస్తూ గడపింది నాకు సంతోషమే. ఇక మీ ఇష్టము" అన్నది.

డాక్టరు నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. ఈమె యోగిని ఆమె ఎదుట క్షుద్ర జంతువును నేను అనుకున్నాడు. ఆమె పాదాలకు నమస్కరించాడు.

సత్యనారాయణ తన జేబులో కాగితాన్ని తీసి ముక్కలు ముక్కలుగా చింపివేసి మళ్ళా వేరే వ్రాశాడు ఇలా: "సర్పం [illegible] వేసింది. తనకు అందుబాటులో ఉన్న నిద్రమందు సీసాను తనే స్వయముగా తీసికొని రోగి పొరపాటున ప్రాణాపాయకరముగా ఎక్కువ మాత్రలు మింగాడు. డెత్ డ్యూ టు ఎక్సిడెంట్" అని వ్రాశాడు.

గది తలుపు తెరుచుకొని బయటకు వచ్చి కారులో వెళ్ళిపోయాడు [illegible] సత్యనారాయణ.